

Междинен консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	30 септември 2016 ‘000 лв.	31 декември 2015 ‘000 лв. Преизчислен	1 януари 2015 ‘000 лв. Преизчислен
Нетекущи активи			
Нематериални активи	949	1 124	664
Имоти, машини и съоръжения	415 144	447 176	459 854
Инвестиции, отчетани по метода на собствения капитал	7	7	-
Дългосрочни финансови активи	2 832	2 831	2 831
Отсрочени данъчни активи	8 695	8 568	7 748
Нетекущи активи	427 627	459 706	471 097
Текущи активи			
Материални запаси	41 985	43 598	44 425
Краткосрочни финансови активи	2 589	2 577	2 577
Търговски вземания	30 132	36 822	41 673
Вземания от свързани лица	5 181	2 444	3 623
Вземания във връзка с данъци върху дохода	-	-	230
Други вземания	52 130	56 447	61 967
Пари и парични еквиваленти	23 273	13 780	9 823
Текущи активи	155 290	155 668	164 318
Активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба	19 823	20 227	13 274
Общо активи	602 740	635 601	648 689

Съставил:
/Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
/ Владимир Владимиров /

Междинен консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	30 септември 2016 ‘000 лв.	31 декември 2015 ‘000 лв. Преизчислен	1 януари 2015 ‘000 лв. Преизчислен
Собствен капитал			
Акционерен капитал	28 950	28 950	28 950
Преоценъчен резерв	200 990	201 356	139 586
Други резерви	139 110	139 110	139 096
Натрупана загуба	(342 160)	(347 195)	(320 598)
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка	26 890	22 221	(12 966)
Неконтролиращо участие	568	615	663
Общо собствен капитал	27 458	22 836	(12 303)
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Дългосрочни заеми	52 325	24 135	48 270
Пенсионни и други задължения към персонала	5 215	5 507	3 487
Задължения по финансов лизинг	41 377	41 377	43 322
Финансиране	110 010	82 914	73 396
Отсрочени данъчни пасиви	25 796	25 825	15 270
Нетекущи пасиви	234 723	179 758	183 745
Текущи пасиви			
Провизии	440	635	450
Пенсионни и други задължения към персонала	14 770	16 389	19 501
Краткосрочни заеми	151 308	226 386	266 985
Задължения по финансов лизинг	6 002	5 790	3 475
Финансиране	16 959	25 706	25 997
Търговски задължения	13 117	18 262	23 036
Краткосрочни задължения към свързани лица	88 228	91 306	93 183
Задължения за данъци върху дохода	-	108	-
Други задължения	49 735	48 425	44 620
Текущи пасиви	340 559	433 007	477 247
Общо пасиви	575 282	612 765	660 992
Общо собствен капитал и пасиви	602 740	635 601	648 689

Съставил:

/ Димитър Михайлов /

Изпълнителен директор:

/ Владимир Владимиров /

Междинен консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

	30.09.2016 ‘000 лв.	30.09.2015 ‘000 лв. Презчислен
Приходи от продажби	126 341	140 651
Приходи от финансиране	142 901	159 324
Разходи за материали	(62 509)	(66 001)
Разходи за външни услуги	(51 587)	(55 779)
Разходи за персонала	(95 096)	(93 857)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	(42 016)	(81 005)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(325)	(411)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	105	98
Печалба от продажба на нетекущи активи	2 958	1 546
Придобиване на нетекущи активи по стопански начин	2 744	2 705
Други разходи	(17 511)	(10 932)
Печалба/Загуба от оперативна дейност	6 005	(3 662)
Печалба от инвестиции отчитани по метода на собствения капитал	-	-
Финансови разходи	(1 700)	(7 000)
Финансови приходи	153	239
Печалба/Загуба преди данъци (Разходи)/Приходи от данък върху дохода	4 458	(10 422)
Печалба/Загуба за периода	4 458	(10 422)
Друг всеобхватен доход (загуба)		
Преоценка на нефинансови активи	(55)	-
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход	-	-
Друг всеобхватен доход за периода, нетно от данъци	(55)	-
Общ всеобхватен доход за периода	4 403	(10 422)
Печалба/Загуба за периода, отнасяща се до:		
Неконтролиращото участие	(47)	(35)
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка	4 505	(10 387)
	4 458	(10 422)
Общо всеобхватна печалба/загуба за периода, отнасяща се до:		
Неконтролиращото участие	(47)	(35)
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка	4 450	(10 387)
	4 403	(10 422)

Съставил:
 /Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
 / Владимир Владимиров /

Междинен консолидиран отчет за промените в собствения капитал

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв	Други резерви	Натрупана загуба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2016 г.	28 950	201 356	139 110	(347 195)	22 221	615	22 836
Печалба/Загуба за годината				4 505	4 505	(47)	4 458
Друг всеобхватен доход:							
Преценка на нефинансови активи		(55)			(55)		(55)
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход							
Общ всеобхватен доход за периода		(55)		4 505	4 450	(47)	4 403
Прехвърляне на преоценъчен резерв в натрупана загуба				530	219		219
Салдо към 30 септември 2016 г.	28 950	200 990	139 110	(342 160)	26 890	568	27 458

Изготвил:
 /Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
 / Владимир Владимиров /

Междинен консолидиран отчет за промените в собствения капитал (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Преоценъчен резерв	Други резерви	Натрупана загуба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Сaldo към 1 януари 2015 г.	28 950	139 586	139 096	(320 598)	(12 966)	663	(12 303)
Корекция на грешки от предходни периоди							
Преизчислено saldo към 1 януари 2015 г.	28 950	139 586	139 096	(320 598)	(12 966)	663	(12 303)
Загуба за годината				(33 583)	(33 583)	(48)	(33 631)
Друг всеобхватен доход:							
Преоценка на нефинансови активи		75 632			75 632		75 632
Данък върху дохода, отнасящ се до компонентите на другия всеобхватен доход		(7 563)			(7 563)		(7 563)
Общ всеобхватен доход за годината		68 069		(33 583)	34 486	(48)	34 438
Прехвърляне на преоценъчен резерв в натрупана загуба		(6 299)		7 000	701		701
Разпределение на печалба към резерви			14	-14	-		-
Сaldo към 31 декември 2015 г.	28 950	201 356	139 110	(347 195)	22 221	615	22 836

Изготвил:

/Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:

/ Владимир Владимиров /

Консолидиран отчет за паричните потоци за период, приключващ на 30 септември

Пояснение	30.09.2016 '000 лв.	30.09.2015 '000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от финансиране	131 126	134 823
Постъпления от клиенти	143 464	163 718
Плащания към доставчици	(139 104)	(149 991)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(98 728)	(98 151)
Плащания за данък върху дохода	(108)	-
Други парични потоци от основна дейност	(622)	290
Нетен паричен поток от оперативна дейност	36 028	50 689
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(9 742)	(10 408)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	1 911	124
Постъпления от финансиране	30 000	30 000
Други парични потоци от инвестиционна дейност	-	-
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	22 169	19 716
Финансова дейност		
Плащания по получени заеми	(47 872)	(56 350)
Плащания по финансов лизинг	-	-
Плащания на лихви	(821)	(6 477)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(48 693)	(62 827)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	9 504	7 578
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	13 780	9 846
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(11)	(27)
Прекласификация на блокирани парични средства във вземания	-	-
Пари и парични еквиваленти в края на периода	23 273	17 397

Изготвил:
/Димитър Михайлов/

Изпълнителен директор:
/ Владимир Владимиров /

1. Предмет на дейност

Основната дейност на “Холдинг Български Държавни Железници” ЕАД и неговите дъщерни предприятия (Групата) се състои в предоставяне на железопътни транспортни услуги за превоз на пътници и товари във вътрешно и международно съобщение, поддръжка и ремонт на подвижен състав и всички други дейности, които не са забранени от закона.

Основната дейност на предприятието майка „Холдинг БДЖ” ЕАД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; придобиване, управление и продажба на облигации; придобиване, оценка и продажба на патенти, отстъпване на лицензи за използване на патенти на дружествата, в които холдинговото дружество участва; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; извършване на производствена дейност; всички други дейности, които не са забранени от закона.

„Холдинг БДЖ“ ЕАД като продължител на „БДЖ“ ЕАД е дружество - майка и е регистрирано в Република България в съответствие със Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 г., с Решение на Софийски градски съд от 15 януари 2002 г. Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Иван Вазов" №3.

Едноличен собственик на капитала на „Холдинг БДЖ“ ЕАД е българската държава. Правата на едноличния собственик на капитала се упражняват от Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Към 30.06.2016 г. Съветът на директорите на Дружеството е в състав: членове – Филип Алексиев и Владимир Владимиров и председател – Велик Занчев, Дружеството се представлява от изпълнителния директор Владимир Владимиров.

Средносписъчният брой на персонала към 30.09.2016 г. е 9 457 души.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Този консолидиран междинен финансов отчет за период от шест месеца до 30 септември 2016 г. е изготвен в съответствие с МСС 34 „Междинно финансово отчитане”. Той несъдържа цялата информация, която се изисква за изготвяне на пълни годишни финансови отчети съгласно Международните стандарти за финансово отчитане и следва да се чете заедно с годишния финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2015 г., съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.) (включително сравнителната информация за 2014 г., освен ако не е посочено друго).

Групата отчита нетна печалба за периода в размер на 4 505 хил. лв. Натрупаната загуба към 30.09.2016 г. е в размер на 342 160 хил. лв. Текущите пасиви надвишават текущите активи с 185 269 хил. лв., без да се вземат в предвид активите класифицирани като държани за продажба в размер на 19 823 хил. лв. Към 30.09.2016 г. просрочените търговски задължения, задължения към свързани лица и други задължения на Групата са в размер на 129 581 хил. лв. В сумата е включена активирана държавна гаранция, във връзка с погасените вноски от Министерство на финансите по получени заеми от

„Международната банка за възстановяване и развитие“ и „Европейската банка за възстановяване и развитие“ в размер на 40 391 хил. лв. Просрочените задължения по заеми са в размер на 137 143 хил. лв. Във връзка с продължаващо неизпълнение на договорните условия по емитираната втора облигационна емисия, заема е обявен за предсрочно изискуем през 2014 г. Предприети са действия от страна на облигационерите за пристъпване към разпродажба на част от предоставеното обезпечение по Договор за учредяване на особен залог от 09.11.2007 г., представляващо 3 402 броя товарни вагони, както и налагане на възбрани върху недвижими имоти, собственост на Групата. През третото тримесечие на 2016 г. по реда на Глава седма от Закона за особените залози е осъществена продажба на 56 боя товарни вагони от „Българската банка за развитие“ АД, като довереник на облигационерите. Останалите от заложените 3 208 броя товарни вагони, върху които е насочено изпълнението, са с балансова стойност 1 392 хил. лв. към 30.09.2016 г. В края на отчетния период собствения капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка е положителна величина в размер на 26 890 хил. лева.

Тези обстоятелства показват наличието на значителна несигурност, която може да породи съществено съмнение относно възможността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие без подкрепата на принципала Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и други източници на финансиране.

С цел решаване на дълговите проблеми на Групата и поставянето ѝ на една стабилна финансова основа, която да осигури бъдещето ѝ развитие Ръководството е предприело следните по-значими мерки за подобряване на финансовото ѝ състояние:

- Групата провежда политика на оптимизиране на разходите, материалните запаси и други елементи на оборотния капитал. Очакваният резултат от тези мерки е подобряване на ликвидната позиция и оборотния капитал на Дружеството.
- Постигнато принципно съгласие между Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията и Министерството на финансите съобразно разработения „План за оздравяване и развитие на Групата на „Холдинг БДЖ“ за периода 2015 – 2022 г. за предоставяне на държавна помощ, след получаване на положително становище от Европейската комисия за допустима държавна помощ по мярката за „анулиране на дългове“. Предвижда се финансовите средства да бъдат осигурени с част от очакваното авансово плащане по концесията на Летище София.
- Направено писмено заявление до Главна дирекция „Конкуренция“ към Европейската комисия за нотификация на мярка за „анулиране на дългове“ на „Холдинг БДЖ“ ЕАД в размер на 601 908 хил. лева, натрупани преди присъединяване на Република България към Европейския съюз, изпълняващи условията от Насоките на Общността за държавна помощ за железопътните предприятия.
- Водят се преговори с кредиторите на Групата за разсрочване на задълженията. В тази връзка на 22.07.2016 г. е подписан с KfW IPEX Bank GmbH Договор за изменение на Договор за финансиране II, с който е преодоговорен нов погасителен план за изплащане на дълга на „Холдинг БДЖ“ ЕАД към финансовата институция.

Ръководството счита, че въз основа на направените прогнози за бъдещото развитие на Групата, предприятието майка ще успее да постигне финансова устойчивост и да продължи своята дейност, чрез предприети мерки за продажба на притежаваните инвестиции в асоциирани и дъщерни предприятия, продажба на неоперативни активи, както и очакване за получаване на допълнителна финансова подкрепа от едноличния собственик на „Холдинг БДЖ“ ЕАД по мерките – „опрощаване (анулиране) на дългове“

при постигане на взаимно изгодни споразумения с финансовите кредитори за разсрочване на дълговете.

3. Промени в счетоводната политика, в резултат на промени в Международните стандарти за финансово отчитане

От 01.01.2016г. Групата промени счетоводната си политика, използвана по отношение на прилагания метод на амортизация на класа „Транспортни средства” - товарни вагони, включени в раздел „Имоти машини и съоръжения”, като вместо линеен метод, се използва методът според произведеното количество услуги. Възприет е като обемен показател за извършена работа отчетени брутотон километри.

Ръководството счита, че използването на този метод на амортизация отразява най-добре консумирането на икономическата изгода от товарните вагони, тъй като амортизационната норма се определя въз основа на количеството услуга, което Групата очаква да реализира с активите, изразени в натурални измерители. Отчислените разходи за амортизация чрез този метод показват конкретното участие на нетекущия материален актив в стопанската дейност на предприятието и са обвързани с обема на произведените чрез него услуги.

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2015 г.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане за годишния период, започващ на 1 януари 2015 г.:

МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – Вноски на служители, в сила от 1 юли 2015 г., приет от ЕС за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г. Измененията в МСС 19 „Доходи на наети лица“ поясняват изискванията и дават възможност, вноските на служители или трети лица, които не зависят от броя на годините за предоставяне на услугите, да бъдат третирани като намаление на разходите за текущ стаж в периода, в който съответните услуги са предоставени.

Годишни подобрения 2012 г. в сила от 1 юли 2014 г., приети от ЕС за годишни периоди, започващи на или след 1 февруари 2015 г.

Тези изменения включват промени от цикъла 2010-2012 на проекта за годишни подобрения, които засягат 7 стандарта:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции“;
- МСФО 3 „Бизнес комбинации“;
- МСФО 8 „Оперативни сегменти“;
- МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“;
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 38 „Нематериални активи“;
- МСФО 9 „Финансови инструменти“ и МСС 37 „Провизии, условни пасиви и условни активи“;
- МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“.

Годишни подобрения 2013 г. в сила от 1 юли 2014 г., приети от ЕС за годишни периоди, започващи на или след 1 Януари 2015 г.

Тези изменения включват промени от цикъла 2010-2012 на проекта за годишни подобрения, които засягат 4 стандарта:

МСФО 1 „Прилагане за първи път на МСФО“;

МСФО 3 „Бизнес комбинации“;

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“;

МСС 40 „Инвестиционни имоти“.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2015 г. и не са прилагани на по-ранна дата от Групата:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО 9 „Финансови инструменти“, за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Измененията водят до съществена промяна в отчитането на хеджирането, която позволява на дружествата да отразяват техните дейности по-добре във финансовите отчети във връзка с управлението на риска.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения са в резултат на несъответствието между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 относно третирането на продажба или апортна вноска на активи между инвеститора и асоциираното предприятие или съвместното предприятие. Вследствие на тези изменения когато сделката включва бизнес независимо дали бизнесът е отделен в дъщерно предприятие се признава печалба или загуба в пълен размах. Частична печалба или загуба се признава, само когато сделката включва активи, които не представляват бизнес, дори и тези активи да са собственост на дъщерно предприятие.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, МСФО 12 „Оповестяване на дялови участия и други предприятия и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ - Инвестиционни дружества (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения поясняват прилагането на изключенията, относно консолидация на финансовите отчети на инвестиционни дружества и техни дъщерни предприятия. Изключенията важат за и междинни предприятия майки, които са дъщерни на инвестиционни дружества. Изключенията се прилагат в случай, че инвестиционните дружества майки оценяват дъщерните си предприятия по справедлива стойност, а междинното предприятие майка е задължено да отговори и на критериите в МСФО 10.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ (изменен) – Придобиване на дял в съвместна дейност, в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

Това изменение дава насоки относно подходящото счетоводно третиране на придобиването на дял в съвместна дейност, която представлява бизнес.

МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 14 позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база, когато прилагат МСФО. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефекта от регулираните цени.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 15 заменя МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“ и свързани с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол. Новият стандарт променя правилата за определяне дали приходите са признават към даден момент или през даден период от време и води до разширяване и подобряване на оповестяванията относно приходите. МСФО 15 е базирано на основен принцип, който изисква дружеството да признава приход по начин, който отразява прехвърлянето на стоки или предоставянето на услуги на клиентите и в размер, който отразява очакваното възнаграждение, което дружеството ще получи в замяна на тези стоки или услуги. Допуска се по-ранното прилагане на стандарта. Дружествата следва да прилагат стандарта ретроспективно за всеки представен предходен период или ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното признаване се отразява в текущия период.

МСС 1 „Представяне на финансови отчети (изменен)- Оповестявания, в сила от 1 януари 2016, все още не е приет от ЕС

Тези изменения изясняват определенията в МСС 1, относно същественост, обобщаване, представяне на междинни сборове, структура на финансовите отчети и оповестяване на счетоводната политика, като целта е подобряване на представянето и оповестяването във финансовите отчети.

МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 38 „Нематериални активи“ (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения поясняват, че използването на методи за изчисляване на амортизации, базирани на приходи, не е подходящо, тъй като приходите, генерирани от определена дейност с дълготрайни материални или нематериални активи, не отразяват използването на икономическите ползи, които се очакват от активите.

МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 41 „Земеделие“ (изменени) – Плодоносни растения, в сила от 1 януари 2016 г., все още не са приети от ЕС

Тези изменения променят финансовото отчитане на плодоносни растения като лозя, каучукови дървета и маслодайни палми. Плодоносните растения следва да се третират като имоти, машини и съоръжения, тъй като техните процеси са подобни на производство. Вследствие на това те се включват съгласно тези изменения в обхвата на МСС 16 вместо в обхвата на МСС 41. Отглеждането на плодоносни растения остава в обхвата на МСС 41.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (изменен), в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС

Това изменение позволява на дружествата да използват метода на собствения капитал при отчитането на инвестиции в дъщерни предприятия, съвместни и асоциирани предприятия в техните индивидуални финансови отчети.

Годишни подобрения 2015 г. в сила от 1 януари 2016 г., които все още не са приети от ЕС

Тези изменения засягат следни четири счетоводни стандарта:

- МСФО 5 „Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности“ относно методи на отписване;
- МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ относно договори за услуги;
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ относно дисконтни проценти;
- МСС 34 „Междинно финансово отчитане“ относно оповестяване на информация.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя „консолидиран отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход“ в единен отчет.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 30 септември 2016 г. Дъщерните предприятия са всички предприятия, при които Групата упражнява контрол върху финансовата и оперативната им политика. Предприятието майка придобива и упражнява контрол, като притежава повече от половината от общия брой права на глас. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 30 септември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява делът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между а) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и б) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние

по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита суми за провизии за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези суми за провизии или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват суми за провизии през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните

стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия

Съвместно предприятие е договорно споразумение, по силата на което Групата и други независими страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол и страните притежаващи съвместен контрол върху предприятието имат право на нетните активи на предприятието. Инвестициите в съвместни предприятия се отчитат по метода на собствения капитал.

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(Загуба) от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал“. Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които дялът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото дялът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от трансакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните и съвместни предприятия, са преизчислени, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между

балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.8. Приходи

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги и продажба на активи.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване плащане или възмездяване, като се отчита сумата на всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Групата.

При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи. Ако се разменят несходни активи, приходът се признава по справедливата стойност на получените стоки или услуги. Когато справедливата стойност на получените стоки и услуги не може надеждно да бъде оценена, приходът се оценява по справедливата стойност на предадените стоки и услуги, коригирана със сумата на всички преведени парични средства или парични еквиваленти.

Приходът, свързан със сделка по предоставяне на услуги, се признава, когато резултатът от сделката може надеждно да се оцени.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.8.1. Предоставяне на услуги

Приходите от предоставени услуги са свързани с дейността на дъщерните дружества и се признават в печалби и загуби за периода, когато те са предоставени, в случаите, когато резултатът от предоставената услуга може да бъде надеждно оценен, например когато услугата има фиксирана цена. Това е резултат от съгласието между двете страни. Приход

не се признава, ако съществува значителна несигурност относно дължимото възнаграждение, свързаните разходи или възможно връщане на услуга.

Групата отдава под наем някои активи или част от тях при условията на сключени договори, предоставя бази за отпочиване на работниците от системата на групата и на външни клиенти, изготвя печатни издания.

Приходите от предоставени превозни услуги на чуждестранни железопътни компании се признават на база на взаимно признати двустранни протоколи за извършени услуги и се осчетоводяват в периода, за който се отнасят.

При абонаментни продажби възнаграждението се получава предварително. Приходите се признават в текущия период пропорционално на възникналите разходи за извършване на услугата. Останалата част от прихода се отлага за бъдещи периоди. Признаването на прихода става през периода, в който се извършва услугата.

4.8.2. Продажба на стоки

Приходите от продажбата на стоки, в хода на нормалната дейност, се признават по справедливата стойност на полученото, или което възнаграждение се очаква да се получи, намалено с върнатите стоки, отстъпки или работи. Приход от продажба на стоки се признава в момента, когато съществените рискове от собствеността се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие на ръководството в управлението на стоките, и сумата на прихода може да се измери надеждно. Ако е вероятно, че ще бъдат дадени отстъпки и тяхната стойност може да бъде надеждно измерена, тогава отстъпките се признават като намаление на приходите, в периода когато се признават приходите. Прехвърлянето на рисковете и изгодите варира според конкретните условия на договора за продажба.

При замяна на сходни активи, които имат сходна цена, размяната не се разглежда като сделка, която генерира приходи. Ако се разменят несходни активи, приходът се признава по справедливата стойност на получените стоки или услуги. Когато справедливата стойност на получените стоки и услуги не може надеждно да бъде оценена, приходът се оценява по справедливата стойност на предадените стоки и услуги, коригирана със сумата на всички преведени парични средства или парични еквиваленти.

4.8.3. Приходи от наеми

Приходите от наеми от части на сгради (помещения) се признават в печалби и загуби по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема.

4.8.4. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.8.5. Приходи от финансиране

Първоначално финансиранятията се отчитат като приходи за бъдещи периоди (финансиране), когато има значителна сигурност, че Групата ще получи финансирането и ще изпълни условията при които то е отпуснато. Финансиране, целящо да компенсират Дружеството за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране, пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити с полученото финансиране. Когато финансирането е свързано с разходна

позиция, то се признава като приход в периодите, необходими за съпоставяне на финансирането на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

4.9. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.10. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

4.11. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.12. Нематериални активи

Нематериалните активи придобити от Групата, и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Разходите свързани с поддръжката на нематериални активи се капитализират само когато се увеличава бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в печалби и загуби в момента на тяхното възникване.

Амортизацията се начислява в печалби и загуби на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи, тъй като това отразява очаквания начин на консумиране на бъдещите икономически ползи от актива.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- софтуер 2 години
- други 7 години

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи“.

Ръководството на Групата е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

4.13. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на транспортните средства (подвижен жп състав) и земите се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преценка, намалена в следствие с натрупаната амортизация и загуба от обезценка. Направените преценки се отчитат като преоценъчен резерв, ако преди това не се предхождат от признати преди това разходи. При бракуване на преоценения актив, той се обезценява до неизхабения размер на преоценъчния резерв поради изчерпване на неговите потребителски качества, а частта, която съответства на пренесената стойност при използването му в употреба, се отписва в увеличение на финансовия резултат от минали периоди. При продажба на преоценен актив, който е в добро състояние и не са намалени неговите качества, преоценъчният резерв се отразява във финансовия резултат за минали периоди за сметка на увеличение на печалбата.

Честотата на преоценките се определя при наличието на значителни промени в справедливите стойности на активите, които се преоценяват поне веднъж на 5 години.

Последната преценка на активите, отчитани последващо по преоценена стойност, която е направена на база на доклади на външни независими оценители, е както следва:

- на транспортни средства, включващи локомотиви, пътнически и товарни вагони - към 31.12.2006 г.
- на земите – към 31.12.2009 г.
- на ДМВ и ЕМВ Дезиро класик - към 01.01.2015 г.

Останалите активи от имоти, машини и съоръжения се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка. Загубите от обезценка се отчитат като разход в печалбата или загубата за съответния период.

Последващите разходи за ремонт и модернизация на имоти, машини и съоръжения, при условие, че удължават срока на тяхното използване или подобряват икономическите ползи над първоначално оценената ефективност, се добавят към балансовата стойност на актива.

Всички други последващи разходи, които възстановяват качествата на активите се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от специалистите от съответните дейности и се одобряват от ръководството на Групата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения, с изключение на товарните вагони се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	25 години
• Машини	10 години
• Транспортни средства	
ДМВ и ЕМВ Дезиро класик	7 години
Модернизирани локомотиви	13 години
Други локомотиви	10 години
Вагони пътнически	10 години
• Стопански инвентар	7 години
• Компютри	2 години
• Други	7 години

Считано от 01.01.2016 г. амортизацията на класа активи Товарни вагони, се изчислява като се използва методът според произведеното количество услуги, при използване на обемен показател за извършена работа - отчетени брутотон километри. За тези активи които не са били в експлоатация през отчетния период се начислява процент овехтяване в размер на 4% на годишна база.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Групата е в размер на 700 лв.

4.14. Отчитане на лизинговите договори

При лизингополучателя

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

При лизингодателя

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.15. Тестове за обезценка на репутация, други нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията се отнася към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка,

призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.16. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.16.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на редове „Финансови разходи“, „Финансови приходи“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и

вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Инвестиции, държани до падеж

Инвестиции, държани до падеж, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани или определяеми плащания и определена дата на падежа, различни от кредити и вземания. Инвестициите се определят като държани до падеж, ако намерението на ръководството на Групата е да ги държи до настъпване на падежа им. Инвестициите, държани до падеж, последващо се оценяват по амортизирана стойност чрез метода на ефективната лихва. При наличието на обективни доказателства за обезценка на инвестицията на базата на кредитен рейтинг, финансовите активи се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци. Всички промени в преносната стойност на инвестицията, включително загубата от обезценка, се признават в печалбата или загубата.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи“. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.16.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват заеми, финансов лизинг, търговски и други задължения. Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Заемите са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите на предприятието майка, се признават след одобрението им от общото събрание на акционерите.

4.17. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, стоки и незавършено производство. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материални запаси, като използва конкретно определена стойност и първа входяща – първа изходяща за значими материални запаси и метод среднопретеглена стойност за всички останали.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.18. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени/уредени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във консолидираните финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход (напр. преоценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.19. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, безсрочни депозити и депозити до 3 месеца.

4.20. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба

Когато Групата възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен

срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Пасиви се класифицират като държани за продажба и се представят като такива в отчета за финансовото състояние, само ако са директно свързани с групата за освобождаване.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Групата. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

4.21. Собствен капитал, резерви

Акционерният капитал на предприятието майка отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Преоценъчният резерв включва ефект от преоценка на земя и подвижен състав.

Натрупаната загуба включва текущия финансов резултат и непокритите загуби от минали години.

Всички трансакции със собственика на Групата са представени отделно в консолидирания отчет за промените в собствения капитал.

4.22. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Групата внася фиксирани вноски в държавни фондове. Групата няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Вноските по плановете с дефинирани вноски се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в двукратен размер на брутното трудово възнаграждение. В случай че служителят е работил в Дружество или в системата на железопътния превоз през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на шестмесечния размер на брутното му трудово възнаграждение.

Групата е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.23. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или

сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които е сигурно, че Групата ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.24. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.24.1. Класифициране на инвестициите на Групата

През периода ръководството на Групата е направила преглед на инвестициите в асоциирани предприятия.

Дългосрочни финансови активи, представляващи притежавани от Групата инвестиции в капитала на „Алианс България“ ЗАД и „БДЖ – Трансимпекс“ АД са рекласифицирана в Краткосрочни финансови активи, поради продължаващи планове на ръководството относно тяхното освобождаване.

4.24.2. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.24.3. Обезценка

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от кредити и вземания, сумата на загубата се оценява като разлика между балансовата стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на бъдещите кредитни загуби, които не са възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив (т.е. ефективният лихвен процент, изчислен при първоначалното признаване). Сумата на загубата се признава в печалбата или загубата. Предприятието първо преценява дали съществува обективно доказателство за обезценка отделно за финансови активи, които са индивидуално значими, и отделно или заедно за финансови активи, които не са индивидуално значими.

Ако в следващ период сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, преди това признатите загуби от обезценка се възстановяват. Възстановяването не води до балансова стойност на финансовия актив, която да надвишава онази амортизирана стойност, която би била на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка. Възстановената сума се признава в печалбата или загубата.

При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Групата през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.24.4. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 30 юни 2016 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

4.24.5. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.24.6. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата.

4.24.7. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност.

4.24.8. Оценяване по справедлива стойност

За оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар) и нефинансови активи, ръководството на Групата използва различни техники базирани в максимална степен на пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните данни, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.24.9. Провизии

Групата е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент, чийто изход може да доведе до задължения на стойност, различна от сумата на признатите в консолидирания финансов отчет провизии.